

JOHN GRISHAM KAMINO SALA

| ROMANAS |

PIRMAS SKYRIUS

APIPLĖŠIMAS

1

Apsimetėlis perėmė tapatybę iš Nevilio Mančino, išties dėstančio amerikiečių literatūrą Portlando valstybiniame universitete ir būsimo doktoranto Stanforde. Idealiai suklastoto aukštosios mokyklos laiškinio popieriaus lape „profesorius Mančinas“ teigė esąs akademikas, pradėjęs tyrinėti F. Skoto Ficdžeraldo kūrybą, aiškino ketinąs skristi į Rytų pakrantę ir norįs per išvyką pamatyti didžio autoriaus „rankraščius bei raštus“. Pranešimą adresavo daktarui Džefriui Braunui, Prinstonono universiteto Fairstouno bibliotekos Retų knygų ir specialiųjų kolekcijų skyriaus Rankraščių padalinio vadovui. Šis laiškas drauge su dar keliais buvo atrinktas, perduotas kam reikia ir galop atsidūrė pas Edą Folką, ilgaamžį bibliotekininką asistentą, kuris, neskaitant kitų monotoniškų užduočių, privalėdavo patikrinti laiško autoriaus įgaliojimus.

Edas per savaitę gaudavo ne vieną panašų prašymą, didžiama skambėdavo daugmaž vienodai, juos siųsdavo apsišaukėliai Ficdžeraldo veiklos specialistai, tariaimi žinovai ir kai kada netgi tikri akademikai. Praėjusiais kalendoriniais metais Edas teigiamai įvertino 190 asmenų, užregistravo juos ir suteikė leidimą naudotis bibliotekos resursais. Tie žmonės keliaudavo iš įvairių pasaulio kraštų, jie ateidavo išplėtę akis ir nusižeminę tarsi priešais šventyklą stovintys piligrimai. Edas visais rūpinosi trisdešimt ketverius metus, praleistus prie

savo darbo stalo. Ir lankytojų srautas neseko. Garsiojo rašytojo žavesys nesisklaidė. Nūdien svečių užsukdavo neką mažiau nei prieš tris dešimtmečius. Tik įdomu, svarstydavo bibliotekininkas, aš šiais laikais liko kokių nors Ficdžeraldo gyvenimo detalių, kurios dar nebuvo išnagrinėtos, nuodugniai perkrautos ir aprašytos? Ne taip seniai vienas iš akademikų pasakė Edui, kad apie F. Skotą Ficdžeraldą — kaip žmogų ir kaip kūrėją, — apie jo darbus ir pamišusią žmoną išleista mažiausiai šimtas knygų ir publikuota daugiau nei dešimt tūkstančių mokslinių straipsnių.

Tik pagalvokite, jis taip girtuokliavo, kad mirė vos keturiasdešimt ketverių metų! Kas, jeigu būtų gyvenęs iki gilios senatvės ir nepaliaujamai rašęs? Tuomet Edas nebūtų apsiėjęs be talkininko arba dviejų, gal net ištisos pavaldinių komandos. Bet, žinia, ankstyva mirtis vėliau neretai lemdavo pripažinimą (jau neminėsime didesnio autorinio honoraro).

Prabėgus kelioms dienoms, Edas galiausiai prisiruošė pasidomėti profesoriumi Mančinu. Akimis permetė bibliotekos registrą ir suprato turįs reikalų su nauju asmeniu, su nauju prašymu. Kai kurie iš veteranų, labai dažnai atklystančių į Prinstoną, tiesiog surinkdavo jo telefono numerį ir pareikšdavo: „Ei, Edai, lauk manęs kitą antradienį.“ Edas tam neprieštaravo. Visgi Mančino atvejis kitoks. Jis įsijungė Portlando valstybinio universiteto svetainę ir susirado duomenis apie dėstytoją. Nustatė, jog šis Oregono universitete tapo amerikiečių literatūros bakalauru, Kalifornijos universitete Los Andžele baigė magistrantūrą, pastaruosius trejus metus dirbo profesoriumi adjunktu. Iš nuotraukos žvelgė gan neįsidėmėtinos išvaizdos apie trisdešimt penkerių metų vyras su vos įžiūrima, ko gero, laikinai želdinama barzda ir siaurais berėmiais akiniais.

Profesorius Mančinas laiške prašė atsakyti elektroniniu paštu ir nurodė privatų „Gmail“ adresą. Nes universiteto pasyryra, kaip aiškino, naudodavosi retai. „Kadangi tesate žemo rango profesorius adjunktas ir, matyt, nè neturite tikro kabinetò“, dingtelėjo Edui. Panašios mintys nuolat kirbédavo galvoje, vis dėlto bibliotekininkas, kaip savo srities profesionalas, niekam jų neatskleisdavo. Nusprendęs imtis atsargumo priemonių, rytojaus dieną nusiuntė žinutę per Portlando aukštosios mokyklos serverį. Profesoriumi Mančinum tarė ačiū už laišką ir pakvietė į Prinstono universitetinį miestelį. Tada pasitiksliino, kada maždaug jis atvyktų, ir išvardijo keletą esminių taisyklių, susijusių su Ficdžeraldo veikalų kolekcija. Jų buvo daug, todėl Edas paragino Mančiną visas perskaityti bibliotekos svetainėje.

Automatinis atsakymas informavo, esą artimiausias dienas profesorius negalės palaikyti ryšio. Vienas iš Mančino partnerių įsilaužė į Portlando valstybinio universiteto tinklą — įsiskverbė tik tiek, kad galėtų prikišti nagus prie Anglų kalbos katedrą aptarnaujančio elektroninio pašto serverio; patyręs programišius tokį darbą atliko be jokio vargo. Jiedu su apsimetėliu ir karto pastebėjo, jog į prašymą sureaguota.

Fui, pamanė Edas. Ir kitądien persiuntė tą patį pranešimą privačiu profesoriaus Mančino adresu. Nepraėjus nè valandai, gavo naują profesoriaus laišką, kuriame jis entuziastingai dėkojo, tikino laukias nesulaukias, kada galės apsilankyti Prinstone, ir taip toliau. Žodžių srautu trykštantis Mančinas dėstė, kaip tyrinėjo internetinę bibliotekos svetainę, kaip valandų valandas praleido skaitmeniniuose Ficdžeraldo archyvuose, kaip prieš daugelį metų įsigijo daugiatomę knygų seriją su iškiliojo autoriaus rašytų pirmųjų juodraščių kopijomis, kaip smarkiai ji domino pirmojo romano „Šioje rojaus pusėje“ recenzijos.

Puikumėlis, tarė Edas. Su tuo ne kartą buvo susidūręs praeityje. Vyrukas stengėsi padaryti jam įspūdį dar prieš atvykdamas į vietą, antra vertus, nieko čia neiprasto.

2

Nuo 1913-ųjų rudens F. Skotas Fildžeraldas ėmė studijuoti Prinstono universitete. Būdamas šešiolikos svajojo parašyti didį amerikietišką romaną ir net pradėjo darbuotis ties pradiniu „Šioje rojaus pusėje“ variantu. Po ketverių metų apleido mokslus, norėdamas stoti į kariuomenę ir traukti į karą, bet mūšiai baigėsi anksčiau, nei jį pasiuntė į frontą. Klasikinis jo veikalas „Didysis Getsbis“ buvo išleistas 1925 metais, bet išpopuliarėjo tik po autoriaus mirties. Per visą profesinę karjerą Fildžeraldui nuolat kildavo finansinių sunkumų ir 1940-uosius jis pasitiko Holivude, ten kepdamas prastus scenarijus, nenumaldomai prarasdamas fizines ir kūrybines galias. Gruodžio 21-ąją mirė nuo infarkto, kurį nulėmė daugybė sunkaus alkoholizmo metų.

Skotė, jo dukra ir vienturtis vaikas, 1950 metais atidavė rankraščių, užrašų ir laiškų originalus — tėvo „dokumentus“ — Prinstono universiteto Fairstouno bibliotekai. Penkių romanų, parašytų ant nebrangaus popieriaus, būklė atrodė prasta. Žmonės iš bibliotekos kaipmat suprato, kad būtų neįsimintinga leisti tyrinėtojams fiziškai prie jų liestis. Todėl pagamino kokybiškas kopijas, o originalus paslėpė požeminėje saugykloje su oro drėgmės, šviesos ir temperatūros kontrolės įranga. Bėgant dešimtmečiams, iš ten jie buvo išnešti vos kelerą kartų.

Profesoriumi Neviliu Mančinu apsimetantis vyriškis į Prinstoną atvažiavo nuostabią rudenišką ankstyvo spalio dieną. Nukreiptas į Retų knygų ir specialiųjų kolekcijų skyrių, susitiko su Edu Folku, kuris savo ruožtu jį pasiuntė pas kitą bibliotekininką asistentą, o šis įdėmiai apžiūrėjo ir nukopijavo Oregone išduotą vairuotojo pažymėjimą. Netikrą, žinoma, bet idealiai padirbtą. Kitados CŽV apmokytas klastotojas, podraug ir programišius, jau labai ilgai sukiojosi tamsiame privataus šnipinėjimo pasaulyje. Tad bandymai įsilaužti į universiteto apsaugos sistemą jam tikrai nebuvo rimtas iššūkis.

Paskui profesorius Mančinas buvo nufotografuotas ir gavo svečio kortelę, kurią privalėjo nuolat segėti matomoje vietoje. Eidamas įkandin bibliotekininko užlipo į antrą aukštą ir žengė į erdvų kambarį, kur stovėjo pora pailgų stalų, o sienas rėmė plieniniai stalčiai. Atkreipė dėmesį į keturias stebėjimo kameras palubės kampuose, sąmoningai įtaisytas visiems prieš akis. Jis nujautė, kad patalpoje netrūksta ir kitų, gerai užmaskuotų. Mėgino prašnekinti bibliotekos darbuotoją, bet faktiškai nieko nepešė. Juokais pasiteiravo, ar galėtų dirstelėti į originalųjį „Šioje rojaus pusėje“ rankraštį, ir bibliotekininkas manieringai nusišypsojęs atsakė, esą tai neįmanoma.

— Ar jums kada teko regėti originalus? — pasidomėjo Mančinas.

— Tik sykį.

Atvykėlis nesulaukė tęsinio, todėl po pauzės vėl paklausė:

— Ir kokia proga?

— Juos pamatyti pageidavo vienas žymus akademikas. Nusivedėme jį į saugyklą ir visus parodėme. Svečias, be abejo,

popieriaus nelietė. Taip elgtis leidžiama tik vyriausiajam bibliotekininkui, ir tik su specialiomis pirštinėmis.

— Suprantama. Ką gi, metas imtis darbo.

Asistentas atšovė du iš didžiųjų stalčių, paženklintus etiketėmis su užrašu „Šioje rojaus pusėje“, ir ištraukė milžiniškai storus bloknotus.

— Čia rasite atsiliepimus iš to laikotarpio, kai knyga buvo išleista pirmą kartą. Mes turime ir gausybę kitų, vėliau parašytų, recenzijų pavyzdžių.

— Puiku, — plačiai šypsodamas tarė Mančinas.

Atidarė lagaminėlį, išsitraukė sąsiuvinį ir, regis, pasiruošė gilintis į dokumentus. Profesorui pasinėrus į darbą, asistentas po pusvalandžio atsiprašė ir dingo iš kambario. Mančinas žinojo, kad jį stebi vaizdo kameros, todėl plūkėsi nepakeldamas akių. Galų gale užsimanė nueiti į tualetą ir apleido patalpą. Vienur kitur žengė ne ten, kur derėtų, pasiklydo, nudrožė per Retų knygų ir specialiųjų kolekcijų skyrių, bet kontaktų su darbuotojais išvengė. Aplinkui matė begalę stebėjimo kamerų. Vargu ar dabar kas nors žiopsojo į filmuojamą medžiagą, bet prireikus tyrėjai ją peržvelgs vėliau. Jis rado liftą, bet nusprendė rinktis gretimus laiptus. Antras aukštas beveik niekuo nesiskyrė nuo pirmo. Dar žemiau smingantis laiptatakis vedė iki R2 (Rūsio Nr. 2) ir baigėsi ties aukštomis storomis durimis su užrašu AVARINIS IŠĖJIMAS. Mančiniui į akis krito šalimais įtvirtinta kodinės spynos klaviatūra ir dar vienas perspėjimas, kad, duris pravėrus „atitinkamo leidimo“ neturinčiam asmeniui, nuskambės signalizacija. Į tarpdurį ir jo prieigas buvo nukreipti dviejų apsaugos kamerų objektyvai.

Vyriškis atšlijo ir tuo pačiu keliu sugrįžo į darbo kambarį, kur jo laukė asistentas.

— Profesoriau Mančina, ar viskas gerai?

— O, taip. Tiktai šiek tiek susuko pilvą. Tikiuosi, ne infekcija.

Bibliotekininkas kaipmat dingo iš patalpos, o Mančinas savo ruožtu kiaurą dieną praleido knisdamas plieniniuose stalčiuose glūdinčią medžiagą, skaitydamas senas recenzijas, kurios jo nė kiek nedomino. Keletą kartų prasivaikščiojo koridoriais — visur kišo nosį, dairėsi, žvilgsniu matavo atstumus, stengėsi įsiminti kiekvieną detalę.

4

Mančinas grįžo po trijų savaitių, bet profesoriaus nebėvaidino. Atvyko švariai nusiskutęs, nusidažęs plaukus gelsvai rusvu atspalviu, pasibalnojęs nosį raudonais akinių rėmeliais su paprastais stiklais. Jis turėjo suklastotą studento kortelę su nuotrauka. Tuo menkai tikėtinu atveju, jei kas imtų klausinėti, Mančinas ketino prisistatyti magistrantu iš Ajovos. O iš tikrųjų jis vadinosi Marku ir dirbo, jei taip galima sakyti, profesionalių vagysčių srityje. Versdavosi nuodugniai planuojamais, itin pelningais aukščiausios klasės apiplėšimais, grobdavo meno objektus ir retus artefaktus, už kuriuos, tarkim, reikalaudavo išpirkos iš nevilties apimtų aukų. Pats priklausė penkių žmonių gaujai, o jai vadovavo Denis, kitados tarnavęs armijos reindžeriu, bet persimetęs prie nusikaltimų, kai jį pašalino iš kariuomenės. Denis, kaip ir Markas, kol kas niekada nebuvo pakliuvęs policijai į rankas ir neturėjo teistumo. Priešingai nei kiti du. Trėjus buvo du kartus atsidūręs už grotų ir du kartus sėkmingai iš ten sprukęs — pastarąjį kartą iš federalinio kalėjimo Ohajuje praėjusiais metais. Ten ir susipažino su Džeriu, smulkiu meno dirbinių vagišiumi, šiuo metu paleis-

tu lygtinai. Apie Ficdžeraldo rankraščius Džeriui užsiminė ilgam nuteistas, praeityje vienoje kameroje su juo sėdėjęs kitas meno kūrinių vagis.

Aplinkybės atrodė idealios. Egzistavo tik penki rankraščiai, saugomi vienoje vietoje. Ir Prinstono universitetui jie buvo neįkainojami.

Penktasis komandos narys mieliau dirbo namie. Achmedas buvo programišius, dokumentų klastotojas, įvairiausių iliuzijų kūrėjas, bet nedrįsdavo liestis prie ginklų ir panašių dalykų. Jis plušo iš Bafale įrengto savo namo rūsio ir niekuomet nebuvo sučiuptas ar areštuotas. Achmedo atlygį sudarys penki nuošimčiai grobio. Likusią sumą ketvertukas pasidalins lygiomis dalimis.

Antradienį, devintą vakaro, Denis, Markas ir Džeris sukiojosi Fairstouno bibliotekoje, apsimesdami magistrantais, nenuleisdami akių nuo laikrodžio. Nuostabiai padirbti studento pažymėjimai nesukėlė įtarimų nė gyvai dvasiai. Denis rado slėptuvę ketvirto aukšto moterų tualete. Atsistojęs ant klozeto, pakėlė lubų plokštę, pro angą metė studentišką kuprinę ir įsitaisė tvankioje, ankštoje erdvėje, kur ruošėsi lūkuriuoti kelias valandas. Pirmame rūsio lygyje Markas išlaužė pagrindinės mechanizmų patalpos duris ir sustingo laukdamas, kol nuskambės signalizacija. Bet jos neišgirdo, kaip ir Achmedas, lengvai prasiskverbęs į universiteto apsaugos sistemas. Markas galų gale prisiartinio prie atsarginio bibliotekos elektros generatoriaus ir puolė ardyti jo kuro purkštukus. Džeris pasislėpė skaitytojo kabinoje, įspraustoje tarp stelažų su knygomis, prie kurių niekas nesilietė ištiesus dešimtmečius.

Studento drabužius dėvintis Trėjus tuo metu vaikštinėjo po universiteto miestelį, tampėsi kuprinę ir ieškojo sprogmenims tinkamų vietų.

Biblioteka užsidarė vidurnaktį. Visi penki komandos nariai, įskaitant savo namų rūsyje sėdintį Achmedą, palaikė ryšį radijo stotelėmis. 00.15 Denis, gaujos vadas, pranešė, kad įvykiai klostosi pagal planą. 00.20 studentiškai apsirengęs Trėjus su gremėzdiška kuprine įžengė į Makareno bendrabutį Prins-tono centre. Iškart pamatė apsaugos kameras, regėtas aną savaitę. Nestebimais laiptais užlipo į trečią aukštą, nėrė į bendrą tualetą ir užsirakino gardelyje. 00.40 kuprinėje sugraibė skardinę, dydžio sulig dvidešimties uncijų* talpos buteliu. Uždelsto veikimo bomboje nustatė laikmatį ir ją užkišo už klozeto. Tada pasitraukė iš tualetu, nusigavo į ketvirtą aukštą ir tuščioje dušo kabinoje padėjo kitą sprogmenį. 00.45 nulipo į trečią aukštą ir prieblandoje skendinčiame koridoriuje abejingai sviedė dešimties stambių petardų virtinę. Vos tik jis nusileido laiptais žemyn, orą sudrebino sprogimai. Dar po kelių sekundžių driokstelėjo abi dūminės bombos ir koridorius užtvindė tiršta, gaiži migla. Laukan einantį Trėjų atsivijo pirmoji panikos šūksnių banga. Jis užlindo už krūmokšnių, vešančių netoli bendrabučio, iš kišenės išsiėmė vienkartinį mobilųjį, paskambino Prins-tono pagalbos tarnybai ir perdavė siaubingą žinią.

— Trečiame Makareno aukšte sukinėjasi ginkluotas vyrukas. Jis šaudo.

Pro trečio aukšto langą jau veržėsi dūmai. Bibliotekos tamsoje, skaitytojo darbo kabinoje sėdintis Džeris čiupo telefoną su išankstinio apmokėjimo kortele, surinko numerį 911 ir pranešė panašią naujieną. Neilgai trukus skambučiai pasipylė iš viso panikos apimto universitetinio miestelio.

Kiekviena Amerikos aukštoji mokykla yra parengusi detalų elgesio planą, jeigu universiteto teritorijoje „veikia šaulys“,

* Apie 567 g.

bet to plano niekas nenori vykdyti. Vadovaujanti pareigūnė prarado amą, bet po sekundės kitos paspaudė reikiamus mygtukus, ir tuomet pratrūko staugti sirenos. Kiekvienas Prinstono studentas, profesorius, administracijos darbuotojas gavo įspėjamąjį elektroninį laišką ar trumpąją žinutę. Reikėjo užrakinti visas duris. Reikėjo pasirūpinti visų pastatų saugumu.

Džeris vėl paskambino bendruoju pagalbos telefonu ir informavo apie du nušautus studentus. Iš Makareno bendrabučio tebesiveržė dūmai. Trėjus į šiukšliadėžes įmetė dar tris dūminės bombos. Ūkanose blaškėsi keletas studentų, jie laskė tarp pastatų ir nežinojo, kuriame iš jų būtų saugu slėptis. Įvykių vieton subėgo universitetinio miestelio apsauginiai ir Prinstono policininkai, juos lydėjo pustuzinis ugniagesių mašinų. Atlėkė greitosios pagalbos furgonai. Pasirodė ir pirmieji iš gausybės Naujojo Džersio patruliuojančių policijos automobilių.

Trėjus paliko kuprinę prie administracijos pastato durų ir, paskambinęs numeriu 911, pranešė apie labai įtartinos išvaizdos objektą. Į kuprinę įkištos dūminės bombos laikmatį nustatė taip, kad užtaisas suveiktų po dešimties minučių, kai iš tolo jį stebės sprogmenų neutralizavimo specialistai.

01.05 Trėjus susisiekė radijo ryšiu su gaujos nariais.

— Kilo tobula panika. Visur pilna dūmų. Ir begalė farų. Pirmyn.

Denis įsakė:

— Išjungti šviesą.

Achmedas, Bafale gurkšnojantis stiprią arbatą ir laukiantis nurodymų, per universiteto apsaugos prietaisų skydą pasiekė energetinę sistemą ir nutraukė elektros tiekimą ne tik Fairstouno bibliotekai, bet ir pustuziniui kaimyninių namų. Mechanizmų patalpoje naktinius akinius užsidėjęs Markas dėl

visa ko timpltelėjo pagrindinio srovės išjungiklio svirtį. Sulaukė kvapą, bet po akimirkos lengviau atsikvėpė, nes atsarginis generatorius taip ir neįsijungė.

Nutrūkus elektros srovei, apsaugos komplekso centre stebėjimo punkte suveikė pavojaus signalai, bet į juos niekas neatkreipė dėmesio. Universiteto teritorijoje į žmones šaudė nusikaltėlis.

Aną savaitę Džeris du kartus nakvojo Fairstouno bibliotekoje, todėl buvo tikras, kad, jai užsidarius, sargybiniai patalpose nebūdėdavo. Uniformuotas pareigūnas tik vieną ar porą sykių per naktį iš išorės apeidavo statinį, protarpiais nukreipdavo žibintuvėlio spindulį į duris ir vėl nueidavo. Ratus sukdamo ir ženklintas patrulinis automobilis, bet jį labiausiai domino girti studentai. Iš esmės universiteto miestelis priminė bet kurį kitą — nuo pirmos nakties iki aštuntos ryto čia viešpatavo ramybė.

Bet šiąnakt, kažkam iš ginklo pliekiant į Amerikos pažiabas, Prinstone įsivyravo karštligiškos veiklos kupina beprotybė, nepaprastoji padėtis. Trėjus radijo telefonu pasakė bendražygiams, kad aplinkui tikras chaosas: incidento vietoje lakstė policininkai, ginklavosi vaikinai iš greitojo reagavimo būrio, ūbavo sirenos, kleketavo radijo stotelės, blykčiojo milijonas raudonų ir mėlynų švyturėlių. Netoliese gaudė ore kybantys sraigtasparnis. Tikras chaosas.

Denis, Markas bei Džeris metėsi į tamsą ir laiptatakiu nusileido į rūšį po Retų knygų ir specialiųjų kolekcijų skyriumi. Kiekvienas turėjo naktinius akinius ir prie kaktos pritvirtintą šachtininko lemputę. Kiekvienas nešėsi po sunkią kuprinę, o Džeris tempė nedidelį karišką kelionkrepšį, kurį prieš dvi dienas buvo paslėpęs bibliotekoje. Žemutiniame trečiajame lygyje visi sustojo prie storų metalinių durų, užtemdė stebė-

jimo kameras ir palaukė, kol Achmedas atliks savo fokusus. Jis ramiai įsibrovė į bibliotekos signalizacijos sistemą ir nukensmino keturis tarpdurio jutiklius. Pasigirdo griausmingas spragsėjimas. Denis nulenė rankeną ir stumtelėjo duris. Anapus slenksčio jie išvydo ankštą stačiakampį prieangį ir dar dvi metalines duris. Žibintuvėliu apšvietęs lubas, Markas pamatė apsaugos kamerą.

— Štai ten, — pratarė. — Tik viena.

Džeris, aukščiausias iš visų, šešių pėdų ir trijų colių ūgio, išsiėmė juodų dažų balionėlį ir apipurškė objektyvą.

Denis nužvelgė abejas duris.

— Mesime monetą? — paklausė.

— Ką matote? — iš Bafalo į juos kreipėsi Achmedas.

— Dvi identiškas metalines duris, — atsakė Denis.

— Aš nerandu jokios elektronikos, bičiuliai, — tarė Achmedas. — Sistema apsiriboja tik pirmosiomis durimis. Pradėkite pjauti.

Džeris iš kelionkrepšio ištraukė aštuoniolikos colių dydžio acetileno ir deguonies balionus. Denis atsitūpė prie kai kurių durų, paskui kibirkštikliu užžiebė dujinio pjovimo įrenginio galą ir ėmė kaitinti tašką, per šešis colius iškilusį virš rakto skylutės bei spynos. Po kelių sekundžių pasipylė kibirkštys.

Tuo metu Trėjus, lėtai toldamas nuo Makareno pastatą apėmusio chaoso, pasinėrė juodumon, kuri tvyrojo kitapus gatvės nuo bibliotekos. Atskubant naujiems avarinių tarnybų automobiliams, nepaliaujamai kaukė sirenos. Aukštai virš universiteto zonos užė sraigtasparniai, nors Trėjus nė vieno jų neįžiūrėjo. Aplinkui jį buvo užgesę netgi gatvės žibintai. Prie bibliotekos — nė gyvos dvasios. Visos rankos šiuo metu buvo reikalingos kitur.

— Greta bibliotekos ramu, — perdavė bendražygiams. — Kaip einasi?

— Mes pjauname, — trumpai atsakė Markas.

Penketukas puikiai žinojo, kad pašnekesius derėtų riboti. Denis įgudusiais judesiais neskubėdamas rėžė metalą instrumento galu, iš kurio tryško deguonies prisotinta aštuonių šimtų laipsnių kaitra. Slenkant minutėms, ant grindų kapse no išlydyta geležis, o nuo durų vis skriejo raudonos ir geltonos kibirkštys. Vienu metu Denis tarė:

— Plokštė colio storumo.

Jis baigė skrosti viršutinę kvadrato briauną ir ėmė pjauti vertikaliai. Darbas ėjosi pamažu, minutės slinko lėtai, įtampa augo, bet trijulė neprarado šaltakraujiškumo. Džeris ir Markas už Denio nugaros sekė kiekvieną jo krustelėjimą. Denis baigė rėžti apatinę liniją ir subarškino užraktu, bet šis, nors iš išklebęs, už kažko kabinosi.

— Kliūva už velkės, — paaiškino. — Tuoju ją nupjausiu.

Po penkių minučių durys plačiai atsivėrė. Achmedas, kuris žvelgė į nešiojamojo kompiuterio ekraną, bibliotekos apsaugos sistemoje nepamatė nieko neįprasto.

— Jokių netikėtumų, — pranešė jis.

Denis, Markas ir Džeris žengė į kambarį ir bemat jame susigrūdo. Per dešimt pėdų siekiantį patalpos ilgį driekėsi siauras, ne daugiau kaip dviejų pėdų pločio stalas. Priešingose jo pusėse į sienas rėmėsi po keturis didžiulius medinius stalčius. Markas, spygų knebinėtojas, užsikėlė naktinius akinius ant viršugalvio, paregulioavo prie kaktos žibintuvėlį ir atidžiai ištyrė vieną iš užraktų.

— Nėra ko stebėtis, — krestelėjęs galvą prabilo. — Užraktai kodiniai. Skaitmenų kombinacijas, manau, generuoja kompiuteriai, ir jos keičiamos kasdien. Spygų niekaip neatraskinsime. Turėsime gręžti.

Džeris išsitraukė akumuliatorinį įtaisą su strypo formos

rankenomis, kyšančiomis iš abiejų pusių, ir trijų ketvirčių colio griebtuvu. Prispaudė instrumentą prie spynos ir drauge su Marku užgulė jį, kiek tik leido jėgos. Suzvimbęs įrankis nuslydo nuo žalvarinio paviršiaus, kuris iš pradžių atrodė neįveikiamas, visgi po kurio laiko atsilupo pirma, antra nuoskuta, ir, vyrams spaudžiant rankenas, grąžtas įsiskverbė giliau į metalą. Tiesa, net ir pervėrus užraktą kiaurai, stalčius neatsidarė. Į plyšį, žiojintį virš spynos, Markas įspraudė laibą svertą ir energingai trūktelėjo jį apačion. Mediniam rėmui įskilus, stalčius atsidarė. Viduje jie rado septyniolikos colių pločio, dvidešimt dviejų colių ilgio ir trijų colių storio archyvinę dėžę juodais metaliniais apvadais.

— Atsargiai, — perspėjo Džeris, kai Markas atvožė dėžės dangtį ir švelniai išėmė ploną tomą kietais viršeliais.

— Dolfo Makenzio eilių rinkinys, — lėtai perskaitė Markas. — Tik to man ir trūko.

— Kas per velnias?

— Nežinau, bet mes čia ne dėl poezijos.

— Dėkite knygą šalin, — liepė iš užnugario prisiartinęs Denis. — Dar liko septyni stalčiai. Aš jau beveik atsidūriau kitų patalpų.

Kol jie plūkėsi, Trėjus, anapus gatvės prisėdęs ant suolo, ramiai dūmijo cigaretę ir vis žvilgčiojo į rankinį laikrodį. Karštligiškas bruzdesys, kuris apėmė universiteto teritoriją, nė menkiausiais požymiais nerodė slopstąs, bet jis amžinai nesitęs.

Antrame ir trečiame stalčiuose gauja aptiko kitas retas nežinomų autorių knygas. Denis pagaliau prasibrovė pro gretimą duris ir liepė Džeriui ir Markui atsinešti gręžtuvą. Šiame kambaryje taip pat buvo aštuoni masyvūs stalčiai, lyg ir identiški jau matytiems. 2.15 Trėjus pranešė, kad universitetinis

miestelis tebėra izoliuotas, bet ant vejų priešais Makareno bendrabutį jau renkasi studentai pažiopsoti į reginį. Policininkai šūksniais per garsiakalbius ragino juos eiti atgal į savo kambarius, tačiau smalsuolių būriavosi per daug, kad juos pavyktų suvaldyti. Reikalus apsunkino bent du ore kybantys naujienų tarnybų sraigtasparniai. Trėjus išmaniajame telefone įsijungė CNN kanalą, kuris šiuo metu trimitavo *vien tiktai* apie įvykius Prinstone. Nenustygstantis, „incidento vietoje“ dirbantis reporteris nuolat minėjo „nepatvirtintas aukas“ ir leido žiūrovams suprasti, kad gausybę studentų pakirto „mažiausiai vieno ginkluoto asmens“ kulkos.

— Mažiausiai vieno? — burbtelėjo Trėjus. Juk mažiausiai vienas ginkluotas asmuo dalyvaudavo bet kokiose šaudynėse.

Denis, Markas ir Džeris apsvarstė sumanymą įsigauti į stalčius pasitelkus dujinį pjoviklį, bet nusprendė kol kas taip nedaryti. Popierius gali užsidegti, o iš sugadintų rankraščių jie neturės jokios naudos. Todėl Denis griebė smulkesnį ketvirčio colio skersmens grąžtą ir ėmė urbti skylę. Markas su Džeriu darbavosi stambesniu. Pirmame antro kambario stalčiuje vyrai aptiko šūsnis trupių puslapių, kuriuos ranka prirašė seniai pamirštas, jiems negirdėtas, bet vis tiek neapykantą sukėlęs poetas.

2.30 CNN patvirtino, kad žuvo du studentai ir mažiausiai dar du sužeisti. Per televiziją nuskambėjo žodis „skerdynės“.

5

Įsitikinę, kad trečiame Makareno aukšte saugu, policininkai atkreipė dėmesį į objektus, primenančius petardų liekanas. Tualetė ir duše rado tuščias dūminių bombų skardines.

Sprogmenų neutralizavimo ekspertai atsegė Trėjaus kuprinę, numestą prie durų, ir iš jos iškrapštė panaudotą dūminį užtaisą. 3.10 policijos vadas pirmąsyk pasakė žodį „išdaiga“, bet dėl adrenalino srauto, kuris nesiliovė sparčiai plūdęs, niekam į galvą nešovė žodis „diversija“.

Pareigūnai veikiai patikrino likusią bendrabučio dalį ir nustatė, jog nė vienas studentas neprapuolęs. Universiteto teritorija vis dar buvo izoliuota, ir, teisėtvarkos atstovams naršant kaimyninius pastatus, dabartinė padėtis nežadėjo keistis ištisas valandas.

6

3.30 Trėjus perdavė žinią:

— Sujudimas rimsta. Bičiuliai, jau prabėgo trys valandos.

Kaip sekasi gręžti?

Denis lakoniškai atsiliepė:

— Lėtai.

Į saugyklą prasmukę vyrai triūsė negreitai, bet ryžtingai. Pirmuose keturiuose išlaužtuose stalčiuose aptiko senus kūrinius, tiek rašytus ranka, tiek spausdintus mašinėle, priklausančius garsiems autoriams, kurie šiuo metu jų nedominavo. Aukso puodą dovanojo penktasis — Denis iš jo ištraukė kitoms identišką archyvinę dėžę ir atsargiai kilstelėjo dangtį. Bibliotekos pridėtas nuorodos puslapis skelbė: „F. Skoto Ficdžeraldo ranka rašytas „Gražių ir prakeiktų“ originalas.“

— Nuostabu, — ramiai pasakė Denis.

Penktajame stalčiuje sugraibė dar dvi tokias pat dėžes, rūpestingai perkėlė jas ant siaurojo stalo ir atidarė. Viduje slypėjo originalūs „Švelnios nakties“ ir „Paskutinio magnato“ rankraščiai.

Achmedas, prilipęs prie nešiojamojo kompiuterio ir siurbčiojantis energinį gėrimą su didele kofeino doze, išgirdo puikias naujienas.

— Gerai, trys iš penkių. Kažkur čia bus ir „Getsbis“ su „Rojumi“.

— Kiek dar laiko jums prireiks? — pasiteiravo Trėjus.

— Dvidešimties minučių, — tarė Denis. — Pristatyk furgoną.

Trėjus atsainiai nužingsniavo per universiteto miestelį, įsiliejo į žioplių būrį ir trumpai nužvelgė nedidelę visur šmaižančių policininkų armiją. Jie nebesigūžė, nebelindėjo priedangoje, nebelakstė, nebesislapstė už automobilių įsistvėrę užtaisytų ginklų. Pavojus akivaizdžiai praėjo, bet iki šiol aplinkui žybsėjo švyturėliai. Trėjus nutolo per pusę mylios, išėjo iš universiteto teritorijos ir Džono gatvėje sėdo į furgoną su trafaretiniu užrašu „Prinstono universiteto spaustuvė“ ant priešakinių durelių. Automobilis buvo paženklintas skaičiumi 12, kad ir ką tai reikštų, ir labai panėšėjo į transporto priemonę, Trėjaus fotografuotą aną savaitę. Jis nuvairavo furgoną į aukštosios mokyklos teritoriją, saugiu atstumu aplenkė prie Makareno bendrabučio kilusį sąmyšį ir sustojo už bibliotekos įrengtoje pakrovimo ir iškrovimo zonoje.

— Mašina vietoje, — perdavė saviškiams.

Džeris su Marku pasikėlė naktinius akinius ir žibintuvėliais iš arčiau apšvietė stalą, o Denis švelniai atidengė archyvinę dėžę. Ir perskaitė nuorodos puslapį: „F. Skoto Fildžeraldo ranka rašytas „Didžiojo Getsbio“ originalas.“

— Bingo, — pasakė šaltu tonu. — Pagaliau pričiuopome Getsbį, tą seną šunsnukį.

— Valio! — pridūrė Markas.

Bet džiaugsmo jaudulį jie stengėsi tramdyti. Džeris iš

stalčiaus iškėlė kitą dėžę, kurioje rado 1920 metais išleisto Ficdžeraldo pirmo romano „Šioje rojaus pusėje“ rankraštį.

— Turime visus penkis, — ramiai pasakė Denis. — Nešdinkimės.

Džeris susikrovė dujinį pjoviklį, deguonies ir acetileno balionus, laužtuvus. Kai pasilenkė pakelti kelioninio krepšio, viršutine kairio riešo dalimi užkliudė trečiojo stalčiaus atplaišą. Iš susijaudinimo beveik nepastebėjo žaizdelės ir užsimesdamas kuprinę ant pečių tik pasitrynė odą. Penkis neįkainojamus rankraščius Denis ir Markas įkišo į tris studentiškas kuprines. Nešini įrankiais ir grobiu, vagys išlėkė iš saugyklos ir laiptais užbėgo į pirmą aukštą. Iš bibliotekos dingo pro tarnybines duris, kurios atsivėrė šalia pakrovimo ir iškrovimo rampos, be to, nuo pašalinių akių jas slėpė ilga, tanki gyvatvorė. Trijulė sušoko į furgono galą, ir automobilis pajudėjo. Per universiteto teritoriją vairuojantis Trėjus pravažiavo pro vietinius apsauginius, sėdinčius patrulinėje mašinoje. Nerūpestingai mostelėjo ranka, bet tie nesureagavo.

Jis pažvelgė į laikrodį: 3.42. Ir prabilo į radijo stotelę:

— Kelias laisvas, atsisveikiname su Prinstonu drauge su ponu Getsbiu ir jo bičiuliais.

7

Sutrikus energetikos sistemai, nukentėjusiuose statiniuose įsijungė keletas pavojaus signalų. Iki 4.00 ryto elektros inžinierius, patyrinėjęs aukštosios mokyklos kompiuterių tinklą, perprato problemos esmę. Elektros tiekimą atnaujino visiems pastatams, išskyrus biblioteką, į kurią apsaugos vadas nusiuntė tris pareigūnus. Dėl ko suveikė signalizacija, jie atskleidė per dešimt minučių.

Gauja jau buvo pasiekusi pigų motelį, veikiantį 295-ojoje magistralėje, netoli Filadelfijos. Trėjus pastatė furgoną už aštuoniolikaračio vilkiko, atokiau nuo vienišos stebėjimo kameros, filmuojančios automobilių aikštelę. Markas baltais dažais iš balionėlio apipurškė abejas dureles ir užmaskavo užrašą „Prinstono universiteto spaustuvė“. Kambaryje, kur jiedu su Trėjumi vakar nakvojo, vyrai mikliai persirengė medžiotojų apranga, o darbui naudotus džinsus, sportbačius, palaidines ir pirštines sugrūdė į kitą kelionkrepšį. Tualetė Džeris pažvelgė į nežymiai įdrėkstą kairįjį riešą. Per kelionę spaudė nykščiu žaizdelę ir matė, kad toji kraujuoja stipriau, nei iš pradžių atrodė. Rankšluosčiu apšluostė rėžį ir pagalvojo, ar apie jį užsiminti bendrams. Ne, ne dabar, galbūt vėliau.

Visi tyliai išnešė mantą laukan, užgesino šviesas ir pasišalino. Markas su Džeriu sėdė į Denio vairuojamą išsinuomotą prašmatnų pikapą pailgintu salonu ir nusekė įkandin Trėjaus furgono, kuris išriedėjo į gatvę ir netrukus sugrįžo magistralėn. Šiauriniaus Filadelfijos priemiesčių pakraščiais nusigavę iki valstijos greitkelio, vėliau jie prašapo kaimiškose Pensilvanijos vietovėse. Prie Kvakertauno pasuko į anksčiau nusižiūrėtą apygardos plentą ir juo sukorė vos mylią, o tada asfaltą pakeitė žvyrkelis. Aplinkui nebuvo jokių gyvenamųjų namų. Trėjus sustabdė furgoną siauroje griovoje, nuėmė pavogtus automobilio numerius, galonu kuro apipylė krepšius su instrumentais, mobiliaisiais telefonais, radijo stotelėmis bei drabužiais ir užžiebė degtuką. Bemat šovė aukštyn ugnies kamuolys, ir jie nutolo nuo liepsnų neabejodami, kad sunaikino visus įmanomus įkalčius. Rankraščiai buvo saugiai padėti tarp Trėjaus ir Marko, sėdinčių pikapo gale.

Virš kalvų po truputį ryškėjant dienos šviesai, ketvertukas nepratarė nė žodžio. Kiekvienas dairėsi pro langus,

bet nieko įdomaus nematė. Retsykiais pasirodydavo priešinga kryptimi važiuojanti transporto priemonė, savo daržinėlį žingsniuojantis ir į plentą nesizvalgantis fermeris, iš verandos į namus katiną parnešanti senutė. Prie Betlehemo pikapas išniro į 78-ąją magistralę ir nuburzgė į vakarus. Denis neviršijo leistino greičio. Nuo tada, kai universitetinis miestelis liko už nugaros, policijos automobilių jie nesutiko. Stabtelėjo užkanadinėje, per jos langelį įsigijo suvožtinių su vištiena bei kavos, vėliau, judėdami į šiaurę, 81-ąją magistralę patraukė Skrantoną kryptimi.

8

Pirmieji du FTB agentai į Fairstouno biblioteką atvyko kelios minutės po septintos ryto. Universiteto apsauginiams ir Prinstono policijai pateikus glaustą informaciją, agentai apžiūrėjo nusikaltimo vietą ir primygtinai pasiūlė uždaryti biblioteką neribotam laikui. Iš FTB skyriaus Trentone į aukštąją mokyklą bematant išvyko tyrėjai ir kriminalistai technikai.

Po ilgos nakties universiteto prezidentas vos spėjo grįžti į savo namus Prinstono teritorijoje, kai sulaukė žinios apie prapuolusias vertybes. Jis kaipmat nulėkė atgal į Fairstouno pastatą, kur susitiko su vyriausioju bibliotekininku, federalais ir vietos policininkais. Visi nutarė kaip galima ilgiau išlaikyti šią istoriją paslapyje. Iš Vašingtono jau skrido FTB Retų vertybių paieškos skyriaus vadovas, kurio nuomone, vagys tikriausiai norės sudaryti sandėrį su universitetu ir netrukus užmegs ryšį. Viešumas, naujienų lavina tik komplikuočių padėtį.

Šventimas buvo atidėtas, iki keturi medžiotojai pasiekė namuką gūdžiam Pokono kalnų užkampyje. Denis medžioklės sezonui išsinuomojo trobelę su žemę siekiančiu dvišlaičiu stogu, o pinigus už jos nuomą, be abejo, ketino atsiimti iš sumos, gautos už laimikius, ir čia gyveno du mėnesius. Iš ketvertuko nuolatinį adresą turėjo tik Džeris. Jis kartu su mergina nuomojosi butelį Ročesteryje, Niujorko valstijoje. Trėjus, bėglys iš kailėjimo, didžiąją suaugusiojo gyvenimo dalį praleido slapstydamasis. Markas tarpais apsistodavo netoli Baltimorės, viešėdavo pas buvusią žmoną, bet neegzistavo jokių rašytinių įrodymų, kad jis tenai lankydavosi.

Komandos nariai buvo apsirūpinę įvairiais padirbtais asmens pažymėjimais, įskaitant pasus, galinčius apmulkinti bet kurį muitininką.

Šaldytuve vėso trys šampano buteliai. Denis atšovė vieną, supilstė gėrimą į keturis skirtingo dydžio kavos puodelius ir entuziastingai paskelbė:

— Į sveikatą, berniukai, ir sveikinu! Mes tai padarėme!

Trys buteliai ištuštėjo per pusvalandį, ir nuilsę medžiotojai ilgam sumigo. Rankraščiai identiškose archyvinėse dėžėse buvo paslėpti ginklų seife, kaip vienas ant kito sukrauti aukso luitai, ir Denis su Trėjumi ketino juos saugoti artimiausias kelias dienas. Rytoj, pervargę po savaitę užsitęsusios elnių medžioklės, Džeris su Marku leis namo.

Kol Džeris miegojo, federalinė valdžia sparčiai ruošėsi jį užgriūti visu savo svoriu bei rūstybe. Ant bibliotekos saugyklon

vedančio laiptatakio pirmosios pakopos FTB technikė išvydo dėmelę ir visiškai teisingai palaikė ją kraujo lašu, dar neįgavusiu tamsiai kaštoninio, beveik juodo atspalvio, vadinasi, jis nukapsėjo ne taip jau seniai. Kriminalistė perdavė žinią savo viršininkui, ir federalai jos paimtą mėginį tučtuojau nugabeno į FTB laboratoriją Filadelfijoje. Nedelsiant atliktos DNR analizės rezultatus suvedė į valstybinių duomenų banką. Nepraėjus nė valandai, sistema nustatė, kad kraujas priklauso Masačusetso gyventojui, kažkokiam Džeraldui A. Stingardenui, kuris prieš septynerius metus nudžiovė paveikslus iš Bostone dirbančio meno kūrinijų prekeivio, atsidūrė už grotų, bet jau buvo lygtinai paleistas iš įkalinimo įstaigos. Būrys analitikų suskato karštligiškai ieškoti menkiausių pono, pavarde Stingardenas, pėdsakų. Jungtinėse Valstijose aptiko mažiausiai penkis. Keturias kandidatūras greitai atmetė. Penktojo atžvilgiu gavo buto kratos orderį, leidimą patikrinti mobiliojo ryšio išsklotines ir kredito kortelių informaciją. Kai Džeris atsibudo po užsitęsusio pogulio atokioje Pokono kalnų vietovėje, federalai jau sekė jo būstą Ročesteryje. Bet, užuot su orderiu įsiveržę į patalpas, nutarė stebėti apylinkes ir laukti. Vylėsi, tik vylėsi, kad ponas Stingardenas juos atves pas bendrininkus.

Prinstone buvo sudaryti sąrašai studentų, praėjusių savaitę buvusių bibliotekoje. Apsilankymą bet kurioje universiteto bibliotekoje jie fiksuodavo savo pažymėjimais. Klastotės išsyk krito į akis, nes koledžuose jų paprastai prireikia nepilnamečiams, norintiems nusipirkti alkoholio, ir niekas padirbtų kortelių nenaudoja bandydamas vogčiomis prasmukti bibliotekon. Tyrėjai išsiaiškino, kada tiksliai buvo naudoti falsifikatai, ir įsijungę apsaugos kamerų filmuotą medžiagą atsuko įrašus iki tų momentų. Aiškius Denio, Džerio ir Marko atvaizdus federalai turėjo dar prieš vidurdienį, bet kol kas iš jų nieko nepešė. Visi trys vyrai buvo gerai užsimaskavę.

Retų knygų ir specialiųjų kolekcijų skyriuje senasis Edas Folkas pirmą kartą per kelis dešimtmečius įjungė aukštesnę pavarą. Agentų apsuptyje skubiai peržvelgė pastarųjų svečių registrą ir apsaugos darytas nuotraukas. Žmonės iš FTB susisiektė su kiekvienu, kad jie paliudytų viešąją universitetą, bet profesorius adjunktas Nešvilis Mančinas iš Portlando valstybinės aukštosios mokyklos tyrėjams užtikrino, jog minėtą dieną nekėlė kojos į Prinstoną. FTB gavo kokybišką Marko fotografiją, bet jo tikrojo vardo dar nenustatė.

Keturiasdešimt federalų įniko analizuoti vaizdo įrašus ir duomenis, po sėkmingo apiplėšimo neprabėgus nė dvylikai valandų.

11

Vėlyvą popietę keturi medžiotojai susirinko už stalo ir atsidarė alaus skardines. Denis nepaliojama malė liežuviu nagrinėdamas detales, kurias praeityje gauja aptarė tuziną kartų. Tikslas pasiektas, juos lydėjo sėkmė, bet po nusikaltimo visada likdavo kokių nors pėdsakų. Klaidų išvengti neįmanoma, ir jei sugebate bent pusę jų numatyti, vadinasi, esate genijus. Farai veikiai demaskuos studentų pažymėjimų klastotes ir atskirs jas nuo kitų. Supras, kad prieš išpuolį įsilaužėliai ne vieną dieną apžiūrinėjo biblioteką. Nė neaišku, kiek laiko juos filmavo prakeiktos apsaugos kameros. Pareigūnai, ko gero, užtiks jų drabužių plaušelių, sportbačių žymių ir panašių įkalčių. Pirštų atspaudų nerastas, bent jau ketvertas taip manė, antra vertus, tokio varianto atmesti nevalia. Gaujos nariai, kaip pritrynę vagys, žinojo, kad pasitaikydavo visko.

Nė vienas nepastebėjo pleistriuko, užklijuoto ant Džerio

kairiojo riešo, todėl jis nusprendė neužsiminti apie įdrėskimą. Įtikino save, jog žaizdelė nereikšminga ir į ją nebūtina kreipti dėmesio.

Markas ant stalo užkėlė keturis prietaisus, iš išvaizdos identiškus „iPhone 5“, netgi su „Apple“ kompanijos logotipu, bet neturinčius nieko bendra su telefonais. Tai buvo per palydovų sistemą veikiančys „Sat-Trak“ sekimo mechanizmai, kuriais galima susisiekti vieniems su kitais būnant bet kokiame pasaulio taške. Įrenginiai neprijungti prie mobiliojo ryšio tinklo, todėl farai nepajėgs atskleisti jų savininkų koordinacijų arba slapta klausytis pokalbių. Markas dar sykį paaiškino, esą artimiausias kelias savaites jų ketvertukas ir Achmedas privalo palaikyti nuolatinį kontaktą. Achmedui įtaisus pardavė vienas iš gausybės jo šaltinių. „Sat-Trak“ aktyvindavo ne jungiklis, o trijų skaitmenų kodas. Kad galėtų naudotis palydovine sistema, vartotojas, įjungęs aparatą, suvedavo penkių skaitmenų slaptažodį. Du kartus per dieną, aštuntą ryto ir aštuntą vakaro, jie turi parašyti elementarų pranešimą: „Tvarka.“ Vėluoti griežtai draudžiama. Delsimas greičiausiai reikš katastrofą, skelbs, kad „Sat-Trak“ prietaisui ir — o tai dar svarbiau — jo šeimininkui kilęs pavojus. Jei žinutė nebus perduota per penkiolika minučių, teks imtis plano B, kitaip tariant, Denis su Trėjumi griebis rankraščius ir persikels į antrąją slėptuvę. Jei gu pranešimo nepasiųs Denis arba Trėjus, operaciją, veikiau likusią jos dalį, reikės nutraukti. Džeris, Markas ir Achmedas turės bemat apieiti šalį.

Apie prastas naujienas informuojama žodžiu „Raudona“, kurį pamačius nedera nieko papildomai klausinėti ir gaišti laiką, nes jis reikš, kad (1) kažkas nutiko, todėl, (2) jei tik įmanoma, būtina išgąbenti rankraščius į trečiąją slėptuvę ir (3) kuo greičiau sprukti iš Jungtinių Valstijų.

Jei kas paklius farams į rankas, jis, be abejo, nepratars nė žodžio. Visi penki įsiminė kiekvieno šeimos narių vardus ir adresus, taip pasirūpindami tarpusavio lojalumu ir užsiti-krindami, kad kiekvienas bus pasišventęs bendram reikalui. Nuo atpildo išsisukti nepavyks. Su policija jie nešnekės. Niekada.

Nors parengiamieji darbai kėlė nerimą, dabar namelyje tvyrojo lengvabūdiška, netgi šventiška nuotaika. Gauja įvykdė pribloškiantį nusikaltimą ir nepriekaištingai išnešė kailį.

Trėjus, serijinis bėglys, dievino porinti savo istorijas. Iš kalėjimų sprukdavo sėkmingai, nes kaskart planuodavo, kaip elgsis atgavęs laisvę, o dauguma vyrukų didžiąją laiko dalį praleisdavo svarstydami, kokių būdu išsiveržti iš už grotų. Lygiai taip pat atsitinka ir organizuojant nusikaltimą. Kiauras dienas ir savaites jam ruošiesi, bet įgyvendinęs sumanymą nebežinai, ką daryti toliau. Jiems reikėjo plano.

Šiuo atveju gaujos nariai nerado bendros kalbos. Denis su Marku buvo linkę nedelsti, tai yra per savaitę susisiekti su Prinstonu ir pareikalauti išpirkos. Nusikratyti rankraščiais, nebekvaršinti galvos dėl jų saugumo ir pervežimo, pasidalinti grynaisiais.

Džeris su Trėjumi, kaip turintys daugiau patirties, siūlė apsišarvuoti kantrybe. Lai dulkės nusėda, ir, juodojoje rinkoje pamažu sklindant gandams, visi suvokia, kas išties vyks. Derėtų palūkėti ir įsitikinti, kad jie netapo įtariamaisiais. Prinstono universitetas — ne vienintelis potencialus pirkėjas. Tikrai atsirastų ir kitų.

Diskusijos buvo ilgos ir įtemptos, bet per jas nestigo sąmojų, juoko ir alaus. Galop visi pritarė laikinam planui. Rytoj išaušus Džeris su Marku keliaus namo: Džeris važiuos į Ročesterį, Markas per Ročesterį vyks į Baltimore. Jie savaitę

niekur nekiš nosies, seks žinias ir, suprantama, du sykius per dieną komandai siųs pranešimus. Denis su Trėjumi maždaug po savaitės perkels rankraščius į antrąją prieglobstį, į pigų butą apšiurusiame Pensilvanijos valstijos Alentauno rajone. Po dešimties dienų į jų slėptuvę prisistatys Džeris bei Markas ir tada visi keturi parengs konkretų planą. Markas savo ruožtu susisieks su galimu tarpininku, senu pažįstamu iš tamsaus vogtų meno kūrinių ir artefaktų pasaulio. Šitam verslui įprastomis kodinėmis užuolankomis perduos kai ką žinąs apie Ficdžeraldo rankraščius. Bet daugiau informacijos pateiks tik per kitą susitikimą.

12

Kerolė, Džerio namuose gyvenanti moteris, pusę penktos išėjo iš namų. Agentai ją nusekė kelis kvartalus iki maisto parduotuvės. Į butą nusprendė neiti. Per daug kaimynų aplinkui. Užtektų vieno jų žodžio, kad sekiai būtų demaskuoti. Subjektas nenutuokė, kaip atidžiai jis stebimas. Kol moteriškė apsipirkinėjo, žmonės iš FTB jos automobilio buferiuose paslėpė porą sekimo prietaisų. Dvi agentės, apsirengusios kaip bėgikės, tikrino, ką ji įsigyja (nieko įdomaus). Kerolė parašė trumpąją žinutę ir išsiuntė ją motinai, o federalai pranešimą perskaitė ir įsirašė. Kerolė telefonu kalbėjosi su drauge, o federalai klausėsi kiekvieno žodžio. Kerolė užsuko į barą, o džinsais mūvintis federalas ėmė siūlytis pavaišinti ją gėrimu. Po devintos vakaro Kerolė ėjo namo, o federalai nė sekundę nenuleido nuo jos akių ir viską filmavo.